

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Remissvar Inkomstpensionstillägg, Ds 2020:7

Saco har beretts tillfälle att lämna synpunkter på promemorian *Inkomstpensionstillägg- Ds 2020:7*

Promemorians förslag i korthet

I departementspromemorian föreslås att en ny pensionsförmån införs i socialförsäkringsbalken, kallad inkomstpensionstillägg. Syftet är att på kort sikt höja pensioner för dem som har arbetat ett långt arbetsliv med låg lön och öka det så kallade respektavståndet. Den nya förmånen utgör ett tillägg till den inkomstgrundade allmänna ålderspensionen, och får betalas ut till dem som har arbetat ett helt arbetsliv med låg lön. Inkomstpensionstillägg ska lämnas efter ansökan från den försäkrade.

Inkomstpensionstillägget ska beräknas på inkomstgrundade allmänna ålderspensionen (inkomstpension och premiepension, samt i förkommande fall tilläggspension för de födda 1953 eller tidigare) och lämnas om den inkomstgrundade ålderspensionen uppgår till mellan 9 000 och 17 000 kronor per månad. Förmånsbeloppet är som högst, 600 kronor i månaden, när beräkningsunderlaget ligger mellan 11 000 och 14 000 kronor per månad. Fastställda inkomstgränser räknas årligen om på samma sätt som följsamhetsindexeringen som gäller för inkomstpension och tilläggspension. För ett oakortat inkomstpensionstillägg krävs en försäkringstid om minst 40 år. Om den försäkrade inte kan tillgodoräknas full försäkringstid, avkortas förmånsbeloppet till så stor andel som svarar mot kvoten mellan försäkringstiden och talet 40.

Bestämmelserna om inkomstpensionstillägg föreslås träda i kraft den 1 februari 2021 men tillämpas för tid från och med den 1 september 2021.

Saco:s ställningstagande

Saco anser att en höjning av den inkomstgrundade pensionen i det allmänna pensionssystemet behövs och är nödvändigt för att upprätthålla förtroendet för det svenska systemet. Även om den faktiska pensionsåldern generellt höjs, i takt med det förslag som pensionsgruppen har presenterat och som nu genomförs i lagstiftningen, så räcker inte det för att det allmänna pensionssystemet ska generera pensioner på en godtagbar nivå. Saco är också av uppfattningen att problematiken kring respektavståndet inte ligger i att underminera grundskyddet i pensionssystemet för de som av olika skäl inte har arbetat eller endast arbetat under en begränsad tid. Det bör

istället ske genom att stärka den inkomstgrundade pensionen. Saco välkomnar därför ambitionen att vidta åtgärder för att höja pensionen för de individer som har ett fullt arbetsliv bakom sig *men är tveksam till det förslag som presenteras i promemorian.*

Införandet av ett inkomstpensionstillägg innebär ett avsteg, vilket promemorian också lyfter fram, från livsinkomstprincipen som utgör en viktig princip i det svenska inkomstpensionssystemet. Livsinkomstprincipen utgör själva grunden för att arbete ska löna sig och generera högre pension. Det blir därför något paradoxalt att då försöka lösa problematiken kring ett för litet respektavstånd med att göra avsteg från livsinkomstprincipen och som i sin tur riskerar att minska lönsamheten att arbeta i andra inkomstskikt. Införandet av ett inkomstpensionstillägg kommer också att öka komplexiteten i pensionssystemet och försvåra förståelsen för den enskilde hur pensionssystemet fungerar och storleken på den egna pensionen. Vidare framgår av promemorian att införandet av inkomstpensionstillägget är en kortsiktig och tillfällig lösning, vilket riskerar innebära betydande administrativa kostnader vid införandet och senare avveckling.

I promemorian framhålls att införandet av inkomstpensionstillägget innebär en minskad skillnad i pension mellan kvinnor och män. Det är i sig en önskvärd effekt men det pensionsgap som vi har idag mellan könen är en direkt spegling av strukturella skillnader mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden, både vad gäller lön och ansvar för familj och barn. Att utjämna skillnaderna i pension mellan kvinnor och män måste således ha sin utgångspunkt i åtgärder för att komma till rätta med dessa strukturella problem. Pensionssystemet är och bör förbli könsneutralt.

Saco menar istället att avgiften till allmänna pensionssystemet bör höjas från dagens 17,21 procent till de 18,5 procent av inkomsten som det ursprungligen var tänkt. Det bör även ske retroaktivt. Det är en lösning som höjer den inkomstgrundande pensionen utan att göra avkall på pensionssystemets viktiga grundprinciper och som ger en högre utväxling av arbete i pensionskuvertet för alla som arbetar och samtidigt upprätthåller respektavståndet.

Med vänlig hälsning
Sveriges Akademikers Centralorganisation

Lena Granqvist
Samhällspolitisk chef

Anna Odhner
Utredare